

DZIAŁ XVIII INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty nie związane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne

CHAPTER XVIII INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements as well as, since 1995, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and loans for the period of investment implementation.

In the case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity and civil law part-

prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia od 1995 r. należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

nerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1st January 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1st January 1991, as a fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12th December 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529),
- right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1st January 2002, in accordance with Accounting Act, dated 29th September 1994 (uniform text Journal of Laws 2019 item 351 with later amendments).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31st December since 1995:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  - before 1st January 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1st January 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1st January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1st January 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20th January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Dane według sekcji PKD 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano metodą przedsiębiorstw, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Data by sections of the NACE Rev. 2 – unless otherwise indicated – were compiled using the enterprise method, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

The value of public roads, streets and squares is included in the section “Transportation and storage”.

Inwestycje Investments

TABLE 1 (173). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	2909,2	3629,8	4118,5	4651,1	T O T A L
sektor publiczny.....	628,1	958,1	839,5	988,8	public sector
sektor prywatny.....	2281,1	2671,7	3279,0	3662,3	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	9,7	10,8	12,9	23,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	1084,7	1829,2	1580,3	1924,6	Industry
górnictwo i wydobywanie.....	1,1	2,0	0,8	0,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe.....	783,7	1297,5	1186,3	1440,2	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	157,7	222,9	320,4	354,8	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	142,2	306,8	72,8	128,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo.....	80,0	106,7	104,6	69,0	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	488,5	425,5	1137,3	1110,5	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa.....	449,7	326,1	266,6	283,7	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	26,2	38,2	54,4	50,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....	133,1	305,5	221,5	295,4	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	98,6	51,0	160,9	141,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	105,8	86,0	144,6	224,6	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	149,3	193,0	67,1	74,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	61,0	73,3	84,2	102,4	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	–	–	–	–	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	40,9	7,3	21,2	32,4	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	162,2	155,0	222,9	286,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	14,6	15,3	32,4	21,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa.....	4,9	7,0	7,7	10,8	Other service activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Środki trwałe Fixed assets

TABL. 2 (174). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 grudnia

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	45502,7	57927,3	58316,1	58823,7	T O T A L
sektor publiczny.....	12634,9	16416,0	16974,2	17665,5	public sector
sektor prywatny	32867,8	41511,3	41341,9	41158,2	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1452,9	1198,4	379,7	380,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	17551,2	21656,7	22684,3	22946,7	Industry
górnictwo i wydobywanie.....	12,8	6,2	6,8	2,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	12061,1	15467,5	15371,3	15216,9	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3894,5	4896,3	5880,6	6243,7	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1582,8	1286,8	1425,6	1483,4	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	2055,9	1098,7	717,4	673,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4423,1	5845,7	11323,5	10453,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	5737,2	8664,7	5253,5	5490,1	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	729,5	858,1	916,3	979,1	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....	4737,4	6198,9	5058,3	5419,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	1024,7	1082,6	1063,9	1085,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3490,5	4170,8	3969,4	4033,9	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	1195,1	2596,5	1680,4	1633,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	870,7	1123,8	1240,8	1475,6	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	–	–	–	–	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	206,5	207,4	301,1	302,5	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	1581,9	2417,2	2846,0	3032,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	369,3	689,7	756,9	786,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa.....	76,8	118,2	124,5	129,1	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.